

Atividade “Não são só CINCO canções”

IC oral

No contexto do desenvolvimento das competências em IC oral, propomos uma atividade inicial sobre canções nas 5 línguas românicas. Como sabemos, juntando poesia e música, a canção é um dos suportes mais motivadores e mais eficazes na aprendizagem de línguas e culturas estrangeiras. Mesmo que a nossa voz não seja excelente, quem não gosta de cantar?

As canções selecionadas para esta atividade são, simultaneamente, representativas da cultura e do imaginário de cada país e símbolo de festa, de partilha e de alegria. Poderão, no futuro, ser utilizadas em encontros internacionais de voluntários e em atividades de animação socio-cultural.

Esta atividade estrutura-se em diferentes patamares, que permitirão a descoberta progressiva do sentido de cada canção.

1. Primeiros contactos

Vão ouvir 4 sucessivamente canções, uma em cada língua românica (exceto em Português):

Anotem tudo o que conseguirem entender nesta canção:

La Bamba: http://www.youtube.com/watch?v=YicJPLT1dWU&feature=player_embedded

Qual o tema principal ? O que será exatamente “La Bamba”?

(nota: a letra da canção encontra-se no anexo 1)

Vejamos agora o vídeo seguinte:

<http://www.youtube.com/watch?v=jHhPMuhLNRw>

Que correlação estabelecem entre o vídeo e a canção cantada pelos intervenientes?

Qual o objetivo desta canção?

Vamos rever o vídeo, e simultaneamente acompanhar esta visualização com o documento que encontram na página seguinte. Tentem ordenar as frases que se encontram separadas nas diferentes células da tabela, reconstituindo a letra da canção.

Ești iubibilă (Taxi)

	A	B	C
1	"A fi sau a nu fi?"	Credeam că aceasta este întrebarea,	Însă tu mi-ai demonstrat cât de gravă era eroarea,
2	Chiar în ziua în care ți-am declarat	Că te iubesc nonstop, necondiționat.	Chiar în ziua aia m-ai întrebat:
3	"De ce mă iubești?" Și eu m-am blocat.	Stăteam și tăceam, iubito,	Mi-era frică să răspund,
4	Pentru că știam că trebuie	Să fie un răspuns cât se poate de profund.	Și cum stăteam și tăceam așa, te-am auzit zicând:
5	"A! deci trebuie să te gândești de ce mă iubești?"	Și eu am zis: "Nu! Nu! Nu, iubita mea!"	Ascultă-mă, ascultă-mă: Te iubesc pentru că."
6		<i>Ești iubibilă, ești iubibilă,</i>	<i>Ești iubibilă, ești iubibilă,</i>
7	<i>Ești iubibilă. Da, ești iubi-bi-lă.</i>		<i>Mângâiabilă, alintabilă,</i>
8	<i>Giugiulibilă, răsfățabilă,</i>	<i>lubibilă, iubi-bi-lă.</i>	
9	Și ți-am mai zis:	Probabil că nu e un răspuns profund,	Însă mărturisesc că ești atât de iubibilă
10	Încât nu am încotro, tre' să te iubesc.	Și tu ai zis:"Mda... explicația nu e rea	Dar să știi că mă așteptăm la mai mult,
11	La mult mai mult din partea ta.	Mă așteptam să spui că sunt	Adorabilă, adorabilă. Ce greșesc?!"
12	Eu am zis: "Iubito, eu te ador doar când taci!"	În rest te iubesc..."	
13	Cum?!!	Eu te ador doar când taci!	
14	<i>Ești iubibilă, ești iubibilă,</i>	<i>Ești iubibilă, ești iubibilă,</i>	<i>Ești iubibilă. Da, ești iubi-bi-la.</i>
15		<i>Mângâiabilă, alintabilă,</i>	<i>Giugiulibilă, răsfățabilă,</i>
16	<i>lubibilă, iubi-bi-lă.</i>		<i>Ești iubibilă!</i>
17	<i>Ești iubibilă!</i>	<i>Ești iubibilă!</i>	<i>Ești iubibilă!</i>
18	<i>(iubibilă, da..)</i>		<i>Mângâiabilă, alintabilă,</i>
19	<i>Giugiulibilă, răsfățabilă,</i>	<i>Ești iubibilăiubibilă</i>	<i>iubibilăiubibilăiubib</i>
20	<i>ibilăiubibilăiubibilă</i>	<i>iubibilăiubibilăiubib</i>	<i>ibilăyeah,yeeeah.</i>
21		<i>Ești iubibilă! Ești iubibilă!</i> (Drop beat)	
22	<i>Ești iubibilă, ești iubibilă,</i>	<i>Ești iubibilă. Da, ești iubi-bi-lă.</i>	
23	<i>Mângâiabilă, alintabilă,</i>	<i>Giugiulibilă, răsfățabilă...</i>	<i>lubibilă,</i>
24		<i>Ești (crescendo)</i> <i>mângâiabilă, alintabilă,</i>	<i>Giugiulibilă, răsfățabilă,</i>
25	<i>lubibilă.</i>		<i>Ești mângâiabilă, alintabilă,</i>
26	<i>Giugiulibilă, răsfățabilă,</i>	<i>lubibilă, iubi-bi-lă.</i>	

(nota: a letra original da canção encontra-se nos anexos)

Vejamos agora um novo video:

<http://www.youtube.com/watch?v=HXH8VJzfGXQ>

Identifiquem todos os elementos do poema que podem ser visualizados no clip.

Como se chama a rapariga que surge na imagem?

Vamos agora acompanhar a escuta da canção com a leitura da letra:
Sublinhem no texto outros elementos visuais que serviriam para ilustrar esta música.

O que querera dizer *Hisse et ho?*
Qual o equivalente na vossa língua materna?

Finalmente, para terminar esta primeira ronda, uma canção italiana:

<http://www.youtube.com/watch?v=55yCQOioTyY>

De acordo com as imagens e o ritmo da canção, de que tipo de música se trata?

Quando será ela cantada em Itália?

Quais as palavras que ouviram e que se podem relacionar com este tipo específico de música?

(nota: a letra desta canção encontra-se em anexo)

Para terminar esta primeira fase, vamos voltar a ouvir as 4 canções. Poderão acompanhar cada uma com a leitura simultânea da letra e sublinhar os elementos que ainda lhes dificultam o acesso ao sentido global dos poemas. Comparem seguidamente no grupo CINCO as vossas dificuldades e tentem resolvê-las através de estratégias de IC, sem ajuda do professor nem do Google Translator!

2. Segundo grupo de canções

A canção *Bella Ciao* falava de um “partigiano morto per la Libertà”.

Será que a *Liberté* cantada por Georges Moustaki é a mesma de *Bella Ciao*?

http://www.youtube.com/watch?v=tvSyS9Q_BvQ

A que se associa aqui a perda da liberdade?

Voltemos a ouvir a canção, acompanhando-a com o texto-

Que diferenças notam entre o texto cantado e o texto escrito? Essas diferenças alteram em alguma coisa o sentido global da canção?

MA LIBERTÉ (Georges Moustaki)

Ma liberté
Longtemps je t'ai gardée
Comme une perle rare
Ma liberté
C'est toi qui m'as aidé
A larguer les amarres
On allait n'importe où
On allait jusqu'au bout
Des chemins de fortune
On cueillait en rêvant

Ma liberté
Tu as su désarmer
Toutes Mes habitudes
Ma liberté
Toi qui m'as fait aimer
Même la solitude
Toi qui m'as fait sourire
Quand je voyais finir
Une belle aventure
Toi qui m'as protégé

Une rose des vents
 Sur un rayon de lune

Ma liberté
 Devant tes volontés
 Mon âme était soumise
 Ma liberté
 Je t'avais tout donné
 Ma dernière chemise
 Et combien j'ai souffert
 Pour pouvoir satisfaire
 Toutes tes exigences
 J'ai changé de pays
 J'ai perdu mes amis
 Pour gagner ta confiance

Quand j'allais me cacher
 Pour soigner mes blessures

Ma liberté
 Pourtant je t'ai quittée
 Une nuit de décembre
 J'ai déserté
 Les chemins écartés
 Que nous suivions ensemble
 Lorsque sans me méfier
 Les pieds et poings liés
 Je me suis laissé faire
 Et je t'ai trahie pour
 Une prison d'amour
 Et sa belle geôlière

O poeta dirige-se diretamente à liberdade. Sublinhem todas as expressões em que esta interpelação é feita e copiem-nas para o quadro seguinte:

Ma liberté - Toi	O poeta	Os dois – on/nous

Agora sublinhem todas as ocorrências em que o poeta fala apenas de si próprio e copiem-nas para o quadro.

Seguidamente, identifiquem todas as expressões em que o poeta se refere aos dois sem utilizar “Je” nem “Tu”

Que podem concluir sobre a relação entre o poeta e a *liberté*?

Finalmente, procurem os versos em que há referência a um elemento exterior ao poeta e à sua *liberté*.

Que significará a palavra “geôlière”?

Vamos agora ouvir uma canção espanhola – qual a ligação de sentido que se pode estabelecer entre esta canção e a anterior?

<http://www.youtube.com/watch?v=Af45CMPUono>

Resumam a história que é contada neste poema.

Vejamos agora alguns pormenores, lendo o poema. Sublinhem TODAS as palavras transparentes que encontrarem:

El toro y la luna (Gipsy Kings)

La luna se está peinando
en los espejos del río.
Y un toro la está mirando
entre la jara escondido.
Cuando llega la alegre mañana
y la luna se escapa del río
el torito se mete en el agua
embistiendo al ver que se ha ido.

Ese toro enamorado de la luna
que abandona por la noche la "maná"
es pintado de amapola y aceituna
y le puso Campanero el mayoral.

Los romeros de los montes
le besan la frente,
las estrellas y luceros
lo bañan de plata
y el torito que es bravío
de casta valiente
abanicos de colores
parecen sus patas.

La luna sale esta noche
con negra bata de cola
y el toro la está mirando
entre la jara y la sombra
y en la cara del agua del río
donde duerme la luna lunera
el torito de casta bravío
la vigila como un centinela

Apenas 4 ocorrências de vocabulário podem parecer opacas: *la jara*, *amapola*, *los romeros de los montes*, *abanicos*.

Proponham hipóteses de sentido para cada uma delas.

Que estratégias utilizaram para chegar a essas hipóteses?

Continuemos dentro do mesmo tema com a canção italiana Azzurro, numa interpretação algo inesperada, mas vamos ver o vídeo sem som:

<http://www.youtube.com/watch?v=XXpmsFKcr8>

Quem são estes cantores? De que tipo de canção se tratará?

Voltemos a ver, agora com som... Encontram alguma contradição entre as atitudes do grupo de "cantores" e o sentido do poema?

Que podem adivinhar acerca da simbologia da canção na memória coletiva dos italianos?
Voltemos à letra da canção – sublinhem todas as expressões que fazem referência ao estado de espírito do poeta.

Azzurro
Adriano Cenlentano

Cerco l'estate tutto l'anno
e all'improvviso
eccola qua.
Lei è partita per le spiagge
e sono solo
quassù in città
sento fischiare sopra i tetti
un aeroplano
che se ne va

*Azzurro il pomeriggio è
troppo azzurro, è
lungo per me
Mi accorgo
di non avere più risorse
senza di te,
e allora
io quasi quasi prendo il treno e
vengo, vengo da te,
Ma il treno
dei desideri,
nei miei pensieri all'incontrario va*

Sembra quand'ero all'oratorio
con tanto sole
tanti anni fa.
Quelle domeniche da solo
in un cortile
a passeggiar.
Ora mi annoio più di allora
neanche un prete
per chiacchierar.

*Azzurro il pomeriggio è
troppo azzurro, è
lungo per me
Mi accorgo
di non avere più risorse
senza di te,
e allora
io quasi quasi prendo il treno e
vengo, vengo da te,
Ma il treno
dei desideri,
nei miei pensieri all'incontrario va*

Cerco un po' d'Africa in giardino
tra l'oleandro
e il baobab
Come facevo da bambino
ma qui c'è gente
non si può più
Stanno innaffiando le tue rose
non c'è il leone
chissà dov'è

*Azzurro il pomeriggio è
troppo azzurro, è
lungo per me
Mi accorgo
di non avere più risorse
senza di te,
e allora
io quasi quasi prendo il treno e
vengo, vengo da te,
Ma il treno
dei desideri,
nei miei pensieri all'incontrario va*

*Azzurro il pomeriggio è
troppo azzurro, è
lungo per me
Mi accorgo
di non avere più risorse
senza di te,
e allora
io quasi quasi prendo il treno e
vengo, vengo da te,
Ma il treno
dei desideri,
nei miei pensieri all'incontrario va
nei miei pensieri all'incontrario va*

Finalmente vejamos como o mesmo tema (com um final feliz) pode ser tratado numa canção tradicional romena: *Nunta*. O que poderá significar “Nunta”?

Sabendo que *mirelui* significa noivo e *mireasa* noiva, o que poderá querer dizer o refrão?

Bine-i mirelui
 Că nu-i nime-n lume ca mireasa lui.
 Uită-te la ea
 Ruptă e din cer și mândră ca a stea.

Măi ce-om mai juca,
 Lai, la, lai, la, la, lai,
 Și ce-om mai cânta.
 Lai, la, lai, la, la, lai.

Para ajudar um pouco, encontrem palavras que já conhecem...

Caso não tenham conseguido, mesmo assim, reconstruir o sentido, comparem com a sua tradução em francês

Bine-i mirelui Că nu-i nime-n lume ca mireasa lui. Uită-te la ea Ruptă e din cer și mândră ca a stea. Măi ce-om mai juca, Lai, la, lai, la, la, lai, Și ce-om mai cânta. Lai, la, lai, la, la, lai.	Le marié est heureux Qu'il n'y a personne au monde comme sa mariée. Regarde-la : Si belle, descendant du ciel et belle telle une étoile. Hé, on pourrait encore danser, Laï, la, laï, la, la, laï, Et on pourrait encore chanter Laï, la, laï, la, la, laï.
--	--

O que podem concluir comparando as duas versões linguísticas?

Vamos agora ouvir a canção toda, sem acompanhamento de leitura. Quando reconhecerem o refrão levantem o braço.

http://www.youtube.com/watch?v=Wsn09iuiLjQ&playnext=1&list=PL58D08B76D52C2547&feature=results_main

Numa nova audição, agora acompanhada pelo texto do poema, tentemos reconstruir o sentido das estrofes que ainda não trabalhámos, utilizando as mesmas estratégias de comparação.

Bine-i mirelui Că nu-i nime-n lume ca mireasa lui. Uită-te la ea Ruptă e din cer și mândră ca a stea. Măi ce-om mai juca, Lai, la, lai, la, la, lai, Și ce-om mai cânta. Lai, la, lai, la, la, lai. Ce-om mai rupe la opinci Și-om face gropi adânci, Dară nu ne vom opri, Până în zori de zi, he!	Le marié est heureux Qu'il n'y a personne au monde comme sa mariée. Regarde-la : Si belle, descendant du ciel et belle telle une étoile. Hé, on pourrait encore danser, Laï, la, laï, la, la, laï, Et on pourrait encore chanter Laï, la, laï, la, la, laï. On pourrait encore briser nos sabots Et faire des trous profonds, Mais on ne s'arrêtera pas Jusqu'à l'aube, hé !
Nașii mirelui, Le duc fraga, grâna câmpului la-la, Iară nașii ei, Roua norilor și florile de tei.	Les témoins du marié Leur apportent des fraises, du blé des champs la-la, Tandis que ses demoiselles d'honneur (Leur apportent) des droséras et des fleurs de tilleul.

<p>Măi ce-om mai juca, Lai, la, lai, la, la, lai, Și ce-om mai cânta. Lai, la, lai, la, la, lai.</p> <p>Ce-om mai rupe la opinci Și-om face gropi adânci, Dară nu ne vom opri, Până în zori de zi, hei!</p> <p>Bine-i mirelui Că nu-i nime-n lume ca mireasa lui. Uită-te la ea Ruptă e din cer și mândră ca a stea.</p> <p>Măi ce-om mai juca, Lai, la, lai, la, la, lai, Și ce-om mai cânta. Lai, la, lai, la, la, lai.</p> <p>Ce-om mai rupe la opinci Și-om face gropi adânci, Dară nu ne vom opri, Până în zori de zi, hei!</p>	<p>Hé, on pourrait encore danser, Laï, la, laï, la, la, laï, Et on pourrait encore chanter, Laï, la, laï, la, la, laï.</p> <p>On pourrait encore briser nos sabots Et faire des trous profonds, Mais on ne s'arrêtera pas Jusqu'à l'aube, hé !</p> <p>Le marié est heureux Qu'il n'y a personne au monde comme sa mariée. Regarde-la : Si belle, descendant du ciel et belle telle une étoile.</p> <p>Hé, on pourrait encore danser, Laï, la, laï, la, la, laï, Et on pourrait encore chanter, Laï, la, laï, la, la, laï.</p> <p>On pourrait encore briser nos sabots Et faire des trous profonds, Mais on ne s'arrêtera pas Jusqu'à l'aube, hé !</p>
--	---

Que elementos novos adquiriram para a vossa aprendizagem da língua romena?

Anexos

La Bamba (Los Lobos)

Para bailar la bamba
 Para bailar la bamba
 Se necesita una poca de gracia
 Una poca de gracia
 Mamita y ya
 y arriba y arriba
 y arriba y arriba
 Por ti seré, por ti seré...
 yo no soy marinero
 yo no soy marinero,
 soy capitán,
 soy capitán
 Bamba, bamba,
 bamba, bamba
 Bamba, bamba
 Bamba, bamba
 Para bailar la bamba
 para bailar la bamba
 Se necesita una poca de gracia
 Una poca de gracia pa mi pa ti
 ay y arriba y arriba
 y arriba y arriba y arriba iré
 Por ti seré. Por ti seré.

Bamba, bamba,
 (para bailar la bamba)
 bamba, bamba
 (para bailar la bamba)
 bamba, bamba
 (para bailar la bamba)
 bamba, bamba.
 Para bailar la bamba
 para bailar la bamba
 Se necesita una poca de
 gracia
 Una poca de gracia pa mi pa
 ti
 ay y arriba y arriba
 y arriba y arriba y arriba iré
 Por ti seré, por ti seré...
 Bamba, bamba,
 (para bailar la bamba)
 bamba, bamba
 (para bailar la bamba)
 bamba, bamba
 (para bailar la bamba)
 bamba, bamba. ¡Bamba!

Bella Ciao (Modena City Ramblers)

Una mattina mi son svegliato
O bella ciao, bella ciao, bella ciao ciao ciao
Una mattina mi son svegliato
Eo ho trovato l'invasor

O partigiano porta mi via
O bella ciao, bella ciao, bella ciao ciao ciao
O partigiano porta mi via
Che mi sento di morir

E se io muoio da partigiano
O bella ciao, bella ciao, bella ciao ciao ciao
E se io muoio da partigiano
Tu mi devi seppellir

Mi seppellire lassù in montagna
O bella ciao, bella ciao, bella ciao ciao ciao
Mi seppellire lassù in montagna
Sotto l'ombra di un bel fiore

E le genti che passeranno
O bella ciao, bella ciao, bella ciao ciao ciao
E le genti che passeranno
Mi diranno: "Che bel fior"

È questo il fiore del partigiano
O bella ciao, bella ciao, bella ciao ciao ciao
È questo il fiore del partigiano
Morto per la libertà

Ești iubibilă

"A fi sau a nu fi?"
Credeam că aceasta este întrebarea,
Însă tu mi-ai demonstrat cât de gravă era eroarea,
Chiar în ziua în care ți-am declarat
Că te iubesc nonstop, necondiționat.
Chiar în ziua aia m-ai întrebat:
"De ce mă iubești?" Și eu m-am blocat.
Stăteam și tăceam, iubito,
Mi-era frică să răspund,
Pentru că știam că trebuie
Să fie un răspuns cât se poate de profund.
Și cum stăteam și tăceam așa, te-am auzit zicând:
"A! deci trebuie să te gândești de ce mă iubești?"
Și eu am zis: "Nu! Nu! Nu, iubita mea!
Ascultă-mă, ascultă-mă: Te iubesc pentru că:"

*Ești iubibilă, ești iubibilă,
Ești iubibilă, ești iubibilă,
Ești iubibilă. Da, ești iubi-bi-lă.*

*Mângâiabilă, alintabilă,
Giugulibilă, răsfățabilă,
Iubibilă, iubi-bi-lă.*

Și ți-am mai zis:
Probabil că nu e un răspuns profund,
Însă mărturisesc că ești atât de iubibilă
Încât nu am încotro, tre' să te iubesc.
Și tu ai zis:"Mda... explicația nu e rea
Dar să știi că mă așteptăm la mai mult,
La mult mai mult din partea ta.
Mă așteptam să spui că sunt
Adorabilă, adorabilă. Ce greșesc?!"
Eu am zis: "Iubito, eu te ador doar când taci!
În rest te iubesc..."

Cum?!!
Eu te ador doar când taci!

*Ești iubibilă, ești iubibilă,
Ești iubibilă, ești iubibilă,
Ești iubibilă. Da, ești iubi-bi-la.*

*Mângâiabilă, alintabilă,
Giugulibilă, răsfățabilă,
Iubibilă, iubi-bi-lă.*

*Ești iubibilă!
Ești iubibilă!
Ești iubibilă!
Ești iubibilă!*

(iubilă, da..)

*Mângâiabilă, alintabilă,
Giugiulibilă, răsfățabilă,
Ești iubibilăiubibilă
iubibilăiubibilăiubib
ibilăiubibilăiubibilă
iubibilăiubibilăiubib
ibilăyeah,yeeeah.*

Ești iubibilă! Ești iubibilă! (Drop beat)

*Ești iubibilă, ești iubibilă,
Ești iubibilă. Da, ești iubi-bi-lă.*

*Mângâiabilă, alintabilă,
Giugiulibilă, răsfățabilă...
lubibilă,*

*Ești (crescendo) mângâiabilă, alintabilă,
Giugiulibilă, răsfățabilă,
lubibilă.*

*Ești mângâiabilă, alintabilă,
Giugiulibilă, răsfățabilă,
lubibilă, iubi-bi-lă.*